

Algemeen Overleg Stimuleringsregeling Duurzame Energie, 2 december 2009. Inbreng SP

Dit kabinet en deze minister van Economische Zaken hebben bij de stimulering van duurzame energie gekozen voor een budgetmix die vooral bestaat uit heel veel extra windvermogen op land, wat minder. Dan komt een hele tijd niets, en dan komt de rest. Voor wind op land staat veel budget klaar, maar schiet het niet op door verzet van omwonenden. Voor wind op zee is voldoende interesse bij ontwikkelaars, maar is het beschikbare budget de bottleneck.

De SP voorspelde in 2007 dat op deze manier de duurzaamheidsdoelstellingen niet gehaald gaan worden. De minister koos toch voor deze aanpak, waarmee ze politiek verantwoordelijk is voor de realisatie van de doelstelling. En inderdaad. In 2008 is ongeveer één derde van de doelstelling gerealiseerd, dat was dus een gele kaart voor de minister. Kan de minister al aangeven welk percentage van het beoogde vermogen over 2009 wordt weggezet?

Subsidie op duurzaam moet slechts gebruikt worden als smeerolie voor de invoering van nieuwe technieken. Die moeten zo snel mogelijk op eigen benen staan. Daar kom ik zo nog op terug bij het windpark in de Noordoostpolder.

Technieken die al redelijk volwassen zijn moeten simpelweg verplicht worden. Het nuttig gebruik van de opgewekte warmte van AVI's zou verplicht moeten zijn. Hetzelfde geldt voor het grootste deel van de restwarmte bij de elektriciteitsproductie. Er is al lang een goede techniek –warmtekrachtkoppeling/WKK- om de restwarmte van de elektriciteitsproductie te benutten voor gebouwverwarming, de glastuinbouw of de procesindustrie. Die techniek heeft ook al een mooi rendement, maar de bedrijven willen geen mooi rendement. Ze willen de hoofdprijs, zoals blijkt uit het rapport van CE Delft. Dat werkt dus voor geen meter. Waarom wordt dan niet via de Warmtewet of andere wetgeving voorgeschreven dat elektriciteitsproducenten en procesindustrieën jaarlijks een oplopend percentage van hun restwarmte nuttig moeten gebruiken? Dan krijgt WKK automatisch in deze sectoren de wind in de zeilen.

Hetzelfde geldt voor de grootschalige bijstook van biomassa –wat ons betreft: alleen duurzame biomassa- in elektriciteitscentrales. Dat is geen innovatieve techniek, dat is een variant op business as usual. In dat soort situaties ligt het voor de hand om via wetgeving marktpartijen te dwingen om te verduurzamen. De SP-fractie constateert dat ook bij de elektriciteitsproducenten, verenigd in de VME, geluiden in die richting klinken. Wat gaat de minister doen aan het verplicht stellen van redelijk volwassen technieken?

Ik heb overigens naar aanleiding van het rapport van CE één specifieke vraag: Wat vindt de minister van de suggestie voor een aparte positie voor WKK geïntegreerd met een proces-fornuis? Is dit naar haar mening ook al een volwassen techniek, of is hier wel nog een vorm van stimulering nodig?

Daarmee kom ik op de technieken waar op dit moment nog wel financiële steun nodig is, omdat het gat met de marktprijzen nog te groot is. Zeker nu de minister de financiering gaat veranderen in de richting van het Duitse model, zij het halfslachtig,

zou zij ook duidelijk moeten maken met welk innovatietempo zij rekent voor de afbouw van de subsidie. Hoeveel procent per jaar moet PV-zon efficiënter worden, hoeveel wind op land, hoeveel wind op zee?

In dat opzicht is het een zeer slecht teken dat de minister voor het grootste windpark op land, zij het deels met natte voeten, in de Noord Oost polder, de subsidie nog wil oprekken. Hoe is dat mogelijk? Groter zou toch juist efficiënter moeten zijn?

Er komt nu een aparte categorie van zéér grote molens. Maar het gaat toch niet om grotere duurdere molens, het gaat om kostenefficiëntere duurzame energieproductie? En waarom wordt er bij megaprojecten op land eigenlijk niet getenderd, nu blijkt dat in gebonden situaties de subsidiehoofdprijs gevraagd wordt. Kan de minister ook aangeven hoe de kostprijs van wind op land afgelopen jaren gedaald is, en of deze daling in overeenstemming is met de gedachte prijsdaling bij kWh?

Dan kom ik op de kosten voor de huishoudens. Vorige week stond in de krant dat huishoudens honderden euro's extra gaan betalen voor duurzame stroom door de systeemverandering van de SDE. Waarom heeft de minister niet direct op dit bericht gereageerd, om aan te geven hoe het wél zit?

Driekwart van de Nederlandse elektriciteit wordt verbruikt door de industrie en dienstverlening, die betalen dan toch ook driekwart van de rekening? En kan de minister de Kamer voorrekenen hoe de energielasten van de huishoudens zich ontwikkelen bij de autonome ontwikkeling zonder duurzame energie en met haar nieuwe SDE-regeling? Ik neem toch aan dat haar aanpak effectiever is dan het Green4Sure plan van de milieubeweging en de vakbond en dat kwam uit op een budgettair neutraal effect van 30% duurzaam in 2030 voor de zuinige huishoudens. Zo nee, dan heeft de minister een gigantisch probleem. Kan de minister aangeven wat het effect is op de SDE-verplichtingen als de prijzen voor fossiele energie het komende decennium stijgen met twee keer de inflatie?

Mijn laatste onderwerp: de kleine producent achter de meter. De mensen met een paar zonnepanelen op het dak. Wat ons betreft blijft de bureaucratie van de SDE voor deze doelgroep nog steeds hemeltergend. Voor hen zou het Duitse systeem, waarbij je geen subsidie hoeft aan te vragen, een grote verbetering zijn. Mogen we ervan uitgaan dat we in 2011 voor zonne-energie naar een feed-in tarief toegaan? Zelfopwekkers die terugleveren aan het net krijgen nog steeds een magere prijs van hun energiebedrijf, terwijl dat bedrijf daar niets voor hoeft te doen. Het zou schelen als het eenvoudiger wordt om je overtollige stroom te leveren aan je burens, bv. binnen een coöperatieve vereniging. Vindt de minister dat ook?

Conclusie: deze minister heeft gekozen voor een eigenzinnige aanpak met de SDE. De SP-fractie zal haar houden aan de realisatie van de doelstellingen.